

FINANS- INSPEKTIONEN

FINANSINSPEKTIONENS FÖRFATTNINGSSAMLING

Finansinspektionens allmänna råd avseende styrning, intern information och intern kontroll inom försäkringsbolag och understödsföreningar;

FFFS 1994:36

beslutade den 24 november 1994

Inledning

Dessa allmänna råd omfattar verksamheten i försäkringsbolag och understödsföreningar. Enligt de regelverk som styr dessa instituts verksamhet är det yttersta ansvaret för verksamheten fördelat mellan styrelse och verkställande direktör i olika avseenden. De funktioner som behandlas i de allmänna råden är dock av en så övergripande karaktär att styrelsen i samtliga institut har ett ansvar för dem. Därför har endast styrelsen pekats ut i de allmänna råden även om verkställande direktören i något fall kan ha ett delansvar.

En sund utveckling av verksamheten förutsätter att instituten utarbetar och upprätthåller system för kontroll och uppföljning av de risker som förekommer i institutens verksamhet. Dessa allmänna råd är avsedda att utgöra ett stöd för instituten i detta arbete.

System för kontroll och uppföljning av risker kan utformas på olika sätt i olika institut. De allmänna råden är därför generellt utformade och medger alternativa lösningar.

Allmänt

- 1 §** Styrelsen har det yttersta ansvaret för verksamheten i ett institut. Styrelsen bör fastställa mål och strategier avseende den verksamhet institutet skall bedriva. Vidare bör styrelsen försäkra sig om att det för de risker som inryms i institutets centrala verksamhetsområden fastställs interna instruktioner för styrning och intern information. Dessutom bör styrelsen försäkra sig om att det fastställs riktlinjer för hur den interna kontrollen skall vara organiserad.

Om ett institut är moderföretag i en koncern bör moderföretagets styrelse verka för att gemensamma riktlinjer fastställs för hela koncernens verksamhet och att det som sägs i dessa allmänna råd i förekommande fall följs av övriga företag inom koncernen.

Styrning

- 2 §** Styrelsen bör se till att institutets verksamhetsinriktning är föremål för fortlöpande översyn samt att större förändringar i verksamhetsinriktningen behandlas av styrelsen.
- 3 §** Styrningen och uppföljningen av risker i ett institut bör vara av tillfredställande omfattning. För detta ändamål bör inom institutet fastställas allmänna riktlinjer i fråga om de risker som förekommer i institutets verksamhet. Det bör vidare finnas interna instruktioner för styrning och kontroll av risker inom centrala

verksamhetsområden. Efterlevnaden av instruktionerna bör fortlöpande kontrolleras.

- 4 § Riskerna som bör kontrolleras och följas upp förekommer såväl i som utanför balansräkningen. De instruktioner som nämns i 3 § bör exempelvis avse följande risker:

Försäkringsrisker

- teckningsrisker,
- reservsättningsrisker,
- återförsäkringsrisker

Placeringsrisker

- marknadsrisker (kurs-, ränte-, valuta- och matchningsrisker),
- likviditetsrisker,
- kredit- och motpartsrisker

Operativa risker

- ADB-risker
- tekniska risker
- administrativa risker
- legala risker

Intern information

- 5 § Styrelsen bör se till att det finns informationssystem som tillhandahåller relevant information om verksamheten vid varje erforderligt tillfälle.

Om ingenting annat sägs bör informationen till Finansinspektionen lämnas på det sätt som normalt förekommer internt inom institutet.

Intern kontroll

- 6 § En god intern kontroll förutsätter att rutiner fastställs för att möjliggöra en tillfredställande kontroll av att institutets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och andra bestämmelser samt i överensstämmelse med styrelsens och verkställande direktörens instruktioner. Den interna kontrollen bör vidare omfatta de delar av institutets organisation och de instruktioner som syftar till att säkerställa att redovisningen blir riktig och fullständig.

- 7 § En god intern kontroll kan uppnås om:

- kontrollmedvetenheten prioriteras och erforderlig kompetens inom organisationen säkerställs,
- det i institutets organisation finns kontrollrutiner som ger information när utvecklingen inom ett visst verksamhetsområde avviker från de riktlinjer som fastlagts inom institutet,
- ansvarsfördelningen inom institutet säkerställer att den interna kontrollen är oberoende i förhållande till de funktioner som skall kontrolleras,

- det finns riktlinjer för institutets säkerhetsfunktion avseende organisationen av arbetet för att trygga beslutad nivå avseende såväl informations säkerhet som fysisk säkerhet. Identifiering av säkerhetsrisker inom institutet kan ske genom riskanalyser genomförda av säkerhetsfunktionen.

8 § Följande åtgärder kan vidtas för att höja effektiviteten i den interna kontrollen:

- Utarbeta, dokumentera och kontinuerligt vidmakthålla interna instruktioner och rutiner. Styrelsen bör se till att instruktioner och rutiner fastställs och att dessa är väl kända av personalen.
- Klart definiera ansvars- och arbetsfördelningen från kontrollsynpunkt. Sådan ansvars- och arbetsfördelning syftar till att ingen person ensam skall handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan (dualitetsprincipen) och att det arbete som utförs av en avdelning eller en viss befattningshavare blir föremål för en oberoende kontroll av någon annan.
- Utarbeta ändamålsenliga kontroller inom ekonomisystemen och ändamålsenliga redovisningsprinciper för att säkerställa bl.a. att redovisningen är fullständig och riktig, transaktioner rapporteras i rätt tid samt att redovisade transaktioner är giltiga.
- Utarbeta ändamålsenliga interna informations- och rapportsystem för att säkerställa att erhållen information är aktuell och relevant. Informations- och rapportsystemen bör bl.a. förse befattningshavare eller grupper inom organisationen med information om institutets verksamhet, riskexponering etc. och producera underlag för uppföljning och granskning av information av betydelse för respektive verksamhetsområde.
- Utarbeta ändamålsenliga kontroller för informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att säkerställa kontinuitet i verksamheten och att skydda institutets och dess kunders tillgångar.

Granskningsfunktion

- 9 §** Styrelsen bör försäkra sig om att det finns en, från den operativa verksamheten oberoende, intern granskningsfunktion som organisatoriskt är direkt underställd styrelsen eller verkställande direktören. I det fall granskningsfunktionen är underställd verkställande direktören bör styrelsen tillse att granskningsfunktion-en rapporterar även till styrelsen.

Granskningsfunktionen bör granska och utvärdera institutets organisation, rutiner och interna kontroll. Denna granskning kan lämpligen utföras av internrevisionen. En oberoende ADB-revisionsfunktion bör även granska och utvärdera utveckling, drift och förvaltning av ADB-systemen.

Dessa allmänna råd gäller fr.o.m. den 1 januari 1995.

CLAES NORGRÉN

Mats Roth

Utgångspunkten för dessa allmänna råd är de krav på sundhet i verksamheten som återfinns i lagstiftningen rörande försäkringsbolag och understödsföreningar, jfr:

- 2 kap. 3 § och 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713),
- 4 § lagen (1972:262) om understödsföreningar